

۱۰

«وامانده» از چاپ جامی ماند؟

«جان ويك ۳» توانست پس از ۳ هفته به صدرنشینی آونجرز در گیشه‌ها پایان دهد

ريوز همچنان می‌فروشد

۱۲

احمد نجفی که اصالتاً خرمشهری است، دل پری از اوضاع کنونی شهرش دارد
هنوز فیلمی شایسته جهان‌آرا نداشته‌ایم

فرهنگ

پنجشنبه ۲۲ خرداد ۱۳۹۸ :: شماره ۵۳۹۱

یادداشت

اشرف پورهایشی
روزنامه‌نگار

احیای دوباره شغل

«خوشنویس»

احتمالا دیگر بسیار به‌ندرت می‌شنوید فلانی شغلیش خوشنویسی است، اما حتما مشاغل مانند فیلمساز، بازیگر، فیلمبردار سینما، گریمر، کارگردان تئاتر و حتی نقاش را می‌شنوید. این‌که امرار معاش از راه خوشنویسی از حافظه جمعی ما پاک شده باشد، خطر بزرگی است، زیرا تجربه ثابت کرده با حذف اقتصاد هر پدیده‌ای، اصل، بود و ماندگاری آن پدیده از کف می‌رود.

و این گزاره درباره خط و خوشنویسی وقتی آسیب با ابعاد ملی تلقی می‌شود که به یاد آوریم خط ایرانی، شاکله هویتی ایرانی است. خوشنویسی شناسنامه ملی

نکته‌ای که حتما اسباب تعجب را مضاعف می‌کند این است که همین چند روز پیش رسانه‌ها تیتز زدند: هنر اسلامی با محوریت خط و خوشنویسی در سه حراجی بزرگ ۲۷ میلیون پوند فروش داشت که مثلا با هر پوند ۱۸ هزار تومان، معادل ریالی این فروش چه عدد هنگفتی می‌شود آن وقت ما در ایران داریم شغل خوشنویس را از کف می‌دهیم و لابد ترکیه و مصر و لبنان جای ما را خواهند گرفت.

کم‌رونق شدن گردش مالی در عرصه خوشنویسی در حالی است که جامعه خوشنویسی ایران، پرشمارترین جمعیت هنری ایران است. بدون تردید هیچ‌یک از دیگر هنرها این میزان هنرمند آموزش‌دیده ندارد.

در يك نمونه آشکار در عمر قریب به ۷۰ ساله انجمن خوشنویسان نزدیک به ۲/۵ میلیون نفر خط آموزش دیده‌اند، از این جمع قابل ملاحظه تاکنون حدود ۵۰۰۰ نفر یادارچه ممتاز فارغ‌التحصیل شده‌اند و در همین انجمن تعداد استادان و مدرسان از مرز ۷۵۰ نفر گذشته است.

جالب‌تر اینجاست که این میزان علاقه‌مندی به خوشنویسی و فراگیری خط اصیل ایرانی با وجود انواع دانش‌فولی‌های معاصر فروکش نکرده، چنان‌که گزارش‌های دیگری می‌گوید: به سبب علاقه خانواده‌های ایرانی به این هنر آبا و اجدادی، بیش از ۶۰۰ هزار هنرجو، در دوره‌های تالیستانی انجمن خوشنویسان در حدود ۳۰۰ شعبه آن در سراسر کشور از اصول مقدماتی تا متوسط، خوش، عالی و ممتاز را طی می‌کنند.

بدیهی است این آمار تنها محدود به انجمن خوشنویسان ایران است و انواع کلاس‌های متفرقه استاید، آموزشگاه‌های آزاد و احتمالا تجربه‌های شخصی در آن منظور نشده است. این میزان شوق و ذوق به فراگیری خط خوش در فقدان آشکارای بازار کار این هنر، گویای عشقی است که در جان ایرانیان به خط یادگار مانده است.

ادامه در صفحه ۱۰

محمدصادق‌علیزاده

فرهنگ‌هنر

آنگذر تکرار شده که دیگر نیازی به تکرار ما نباشد. کافی است برای درك میزان اهمیت قضیه بروید در همین پایگاه اینترنتی خامنه‌ای دات آی آر و عبارت «زبان فارسی» را در بخش جست‌وجوی صفحه اول وارد کنید تا ۳۴ صفحه نتایج فقط در زیرحوزه بیانات برای شما ردیف شود. این حجم از نتایج به اندازه کافی عجیب هست.

این‌که یک شخصیت سیاسی که در عین حال یک فقیه و عالم دینی هم محسوب می‌شود این‌همه در طول این سال‌ها بر زبان فارسی تاکید کرده است. این را بگذارید کنار این قضیه که این شخصیت سیاسی در عین حال یک فقیه و عالم دینی هم هست. به عبارتی این تصور پیش

می‌آید که طبعا چنین فردی باید با زبان عربی بیشتر مانوس داشته باشد.

در این گزارش دغدغه‌های رهبر انقلاب را درباره اهمیت زبان فارسی مرور کرده‌ایم. شخصیتی که البته بعد فرهنگی‌اش زیر سایه جایگاه سیاسی‌اش رفته و کمتر مورد توجه قرار گرفته است.

«يك وقت يك نخست‌وزير عرب‌زبان، در زمان ریاست‌جمهوری بنده آمده بود ملاقات؛ یادم نیست رئیس‌جمهور بود یا نخست‌وزیر؛ وزیر خارجه‌اش هم کنارش نشسته بود. با من عربی صحبت می‌کرد، خواست يك جمله را بگوید، مفهومش را نتوانست در عربی پیدا کند! هرچه فکر کرد، دید یادش نمی‌آید. از وزیر خارجه‌اش به فرانسوی پرسید معنای این چه می‌شود؟ وزیر خارجه هم آن مفهوم را به لغت فرانسوی و عربی معادلش را به رئیس گفت. آن وقت ایشان به من گفت! جالب اینجاست که من به عنوان مخاطب او که زبانم هم عربی نبود، آن معادل را می‌دانستم و برایم سخت نبود! من فارسی زبان بودم و آن آقا لغت عربی خودش را بلد نبود و از آن‌را لغت معنی فرانسوی، عربی، از وزیر خارجه‌اش پرسید!

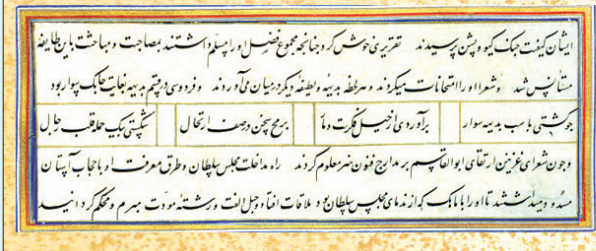
توی دلم گفتم بیخود نیست این قدر بدبختی؛ زبان خودتان را هم بلد نیستید؛ در حالی که رئیس‌کشورش بود! این حرف‌های ۲۱ سال قبل آیت‌ا... خامنه‌ای در جمعی از مسؤولان کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان زده بود. دیداری که تقریباً يك سوم آن درباره زبان فارسی و اهمیت حفظ و ضرورت آن صحبت شده است. صحبت‌ها و حرف‌ها و دیدگاه‌هایی که هنوز هم خواندنی است.

اسفند ۱۳۷۷

حتی الان هم هنوز بین خیلی از افراد و حتی چهره‌های فرهنگی و فکری ما بحث ایرانی بودن و اسلامی بودن داغ است و خط تمایز جدی وجود دارد. در چنین دعوائی اولین اتفاقی که می‌افتد ذبح شدن زبان فارسی به نفع فرهنگ ثانوی است. جالب است که در نگاه رهبری، زبان فارسی علاوه بر این‌که یکی از شاخصه‌های هویتی و ملی مردم ایران محسوب می‌شود، اما در عین حال، حامل معارف تمدن اسلامی هم هست. این دیدگاه را بگذارید کنار دیدگاهی که با ادعای تعظیم به معارف اسلامی، سهمی برای زبان فارسی قائل نمی‌شوند.

مروری بر تاکیدهای پی‌در پی رهبر انقلاب درباره اهمیت پاسداری از زبان فارسی

دغدغه زبان

باید معیارهایی گذاشت. آن جوانی که آنجا نشسته و دارد برنامه اجرا می‌کند هم تقصیری ندارد؛ او همه وسع خودش را دارد مصرف می‌کند؛ باید به او وسع و توان و سواد داد. ان‌شاء... همه اینها باید اصلاح بشود، تا بتوانیم زبان را عرضه بکنیم.»

اردیبهشت ۱۳۷۵

حالا البته درست است که ما بحث خودانتقادی را در صداوسیما باز کردیم، ولی جالب است بدانید که در بحث زبان، حفظ و پاسداری از آن اقشار مختلفی مورد خطاب هستند؛ از فرهنگستان زبان فارسی گرفته تا مطبوعات و نویسندگان و استادان دانشگاه. مثلا به این صحبت‌ها که در اردیبهشت ۱۳۷۵ و در جمع تعدادی از مدیران و مسؤولان مطبوعات کشور ایراد شده، توجه کنید: «کاغذی که شما در هیأت روزنامه یا

مجله به دست خواننده می‌دهید، برای او زبان معیار می‌شود. این را چگونه می‌خواهید تهیه کنید؟ آن وقت ناله سر می‌دهیم که زبان فارسی چنین و چنان شد! مگر نه این‌که از مطبوعات باید زبان فارسی را درست کرد؟ مطبوعات، از این جهت از صدا و سیما مهم‌تر است.

من البته راجع به زبان فارسی، سال‌هاست که با صدا و سیما بحث و بگو می‌گذارم؛ برای این‌که در آن زمینه پیشرفت کنند؛ کارهایی بکنند و اشکالات را برطرف سازند.

اما روزنامه‌ها، از این جهت از صدا و سیما مهم‌ترند. چون مخاطبان آن رسانه، در زمینه زبان فارسی و نکات و ظرایف زبانی و دستوری، فقط از طریق گوش ارتباط دارند و مواردی که عنوان می‌شود، لحظه‌ای نگذراست. اما مطبوعات در خانه و کاشانه ما برای مدت‌ها می‌مانند؛ افراد متعددی آن را می‌خوانند و در آن تحقق می‌کنند.»

مرداد ۱۳۹۲

حالا شاید برایتان سؤال شود مثلا استادان دانشگاه یا يك استاد رشته فنی و برق و مکانیک یا فلسفه و حقوق و پزشکی این وسط چه ربطی به زبان فارسی و پاسداری از آن دارند؟ شاید بهترین پاسخ به این سؤال، درخواستی باشد که مرداد ۱۳۹۲ آیت‌ا... خامنه‌ای از استادان دانشگاه داشته‌اند؛ «از پیشرفت علمی در کشور برای گسترش نفوذ زبان فارسی استفاده شود. اهمیت زبان ملی يك کشور برای خیلی‌ها هنوز دانسته و شناخته نیست. زبان فارسی باید گسترش پیدا کند. باید نفوذ فرهنگی زبان فارسی در سطح جهان روزبه‌روز بیشتر شود. فارسی بنویسید، فارسی

پشت‌صحنه

امروز از آن روزهایی است که حسابی دستانم پر است، نه فقط پر که برایتان گزارش‌های نفسگیر هم دارم. آن‌قدر که خودمان هم چند روزی ذهنمان درگیر یکی از این گزارش‌ها بودیم و حسابی نفسمان را گرفته بود. نمی‌خواهیم حال ناخوبمان را از پیگیری يك سوژه خاص به شما منتقل کنیم، اما... دانستن همیشه خوب است، اصلا در موارد زیادی می‌تواند آدم‌ها را و از آن بزرگ‌تریک جامعه را واکنسینه کند. اگر خیلی از نوجوان‌ها و جوان‌ها با خبر شوند که پشت تبلیغ‌هایی که می‌گردند و نام‌های هنری را پدک می‌کشند چه اتفاقات تلخ و وحشتناکی می‌تواند جریان داشته باشد، حتما محتاطانه و آگاهانه تر با کلمه‌های خارجی و عنوان‌های به ظاهر هنری برخورد می‌کنند.

ما چرا از این قرار است که یک آگهی برای يك نوع مدلینگ خاص در نرم‌افزار دیوار پیدا کردیم. با حیرت به متن و کلمه‌های خارجی‌اش نگاه کردیم، یکی از همکارانمان نشانی تلگرامی‌اش را عوض کرد و شد فرناز محمدی.

پیام داد به آگهی‌دهنده و... هی بیشتر حالمان و نفسمان را گرفت. مدام به این فکر کردیم که اگر يك دختر نوجوان به دام چنین شخصی بیفتد و... بقیه‌اش را می‌گذاریم به عهده خودتان صفحه ۱۰ را بخوانید و ببینید اوضاع از چه قرار است.

و اما همین صفحه‌ای که در دست دارید، اینجا هم برایتان مطلب مهم و جالبی داریم. رهبر معظم انقلاب بارها و بارها از زبان فارسی و درباره اهمیتش حرف زده‌اند. همین چند شب پیش هم در جمع شاعران دوباره نسبت به اهمیت موضوع تذکر دادند و از برخی نهاد‌ها هم انتقاد کردند.

محمدصادق علیزاده دبیر گروه فرهنگ و هنر رفته سراغ تمام سخنان رهبری طی سال‌های گذشته درباره این موضوع و تاکیدهای رهبری را درباره اهمیت زبان فارسی بررسی کرده است. بخوانید و ببینید آیت‌ا... خامنه‌ای فقیه و رهبر کشورمان که در عربی‌دانی ایشان هم شکی نیست، چرا و چگونه این همه بر اهمیت و حفظ زبان فارسی تاکید دارد.

در صفحه ۱۱ هم سازاز قبری رفته سراغ احمد نجفی و درباره سالروز آزادسازی خرمشهر با او حرف زده است. از این‌که سرنوشت این شهر زیبا پس از جنگ چه شده و چه اتفاقاتی برایش افتاده است. آنطور که نجفی گفته شهر فقط يك سینما دارد که آن هم شرایط بدی داشته و استانداردهای يك سینمای درست و حسابی را ندارد.

او به برخی حاشیه‌های امروز سینما هم در حرف‌هایش اشاره کرده و پول‌های کثیف موجود در این عرصه را مورد بررسی و تحلیل قرار داده است.

در صفحه ۱۲ هم مثل هر پنجشنبه یککاووس خان زبیری برایتان بهترین‌های سینمای جهان را کنار هم تدارک دیده است. بخوانید و ببینید در سینمای جهان چه خبر است.